

Teresa Wałachowska

Biblioteka Główna

Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie

ORCID ID: <http://orcid.org/0000-0002-3892-7878>

„ORZEŁ BIAŁY” – NOWY TYTUŁ NA NOWE CZASY.
ANALIZA I BIBLIOGRAFIA ZAWARTOŚCI

Streszczenie: „Orzeł Biały” był wydawany w Bychawie w latach 1925–1926, jako kontynuacja „Nowej Jutrzenki” ukazującej się od 1908 roku do 1924 roku. Oba tygodniki założył, redagował i wydawał ksiądz Antoni Kwiatkowski, zasłużony działacz społeczny i oświatowy, publicysta, oddany duszpasterz. „Orzeł Biały” wychodził regularnie, w skromnej szacie graficznej i niewielkiej objętości. Część zeszytów miała charakter wielotematycznej broszury, niektóre były wzbogacone ilustracjami. Na łamach czasopisma prezentowano artykuły będące odbiciem bieżących problemów społeczności lokalnej, głównie o tematyce religijnej, społecznej, oświatowej, państwowej i narodowej. Niektóre informacje redaktor pozyskiwał z książek i prasy, zamieszczał cytaty i przedruki. Uzupełnieniem analizy jest dołączona bibliografia zawartości.

Słowa kluczowe: „Orzeł Biały”, czasopisma lokalne, bibliografia zawartości

“The White Eagle” – New Title for New Times. Content Analysis and Bibliography

Abstract: “Orzeł Biały” [“The White Eagle”] was issued in Bychawa, in the period 1925–1926, as the continuation of “Nowa Jutrzenka” [“The New Morning Star”] which circulated between 1908 and 1924. The founder, editor and publisher of both these periodicals was the priest (Fr) Antoni Kwiatkowski, a meritorious social and educational, publicist and devoted priest. “Orzeł Biały” came out regularly as a weekly in a modest graphic layout and small volume. Some of its folios were multi-thematic brochures, others were illustrated. The periodical contained articles reflecting the current problems of local community. The subjects were mainly religious, social and educational, as well as those concerning the state and the nation. The editor took some information from books and press, included quotations and reprints. The analysis is supplemented with the bibliography of contents.

Keywords: “Orzeł Biały” [“The White Eagle”], local periodical, bibliography of contents

Wprowadzenie

Przedmiotem artykułu jest próba przybliżenia historii czasopisma „Orzeł Biały”, wydawanego w latach dwudziestych XX wieku. Celem zaś – przedstawienie najważniejszych zagadnień poruszanych na łamach pisma i jego cech formalnych, uzupełnione bibliografią zawartości. Opracowanie opiera się na analizie zawartości pod względem treściowym, formalnym i ilościowym. Pismo w formie papierowej znajduje się niemal w całości w Bibliotece Głównej Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, brakujący nr 17 (1926) w oryginale można znaleźć w bogatych zbiorach Biblioteki Uniwersyteckiej Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego. „Orzeł Biały” został zdigitalizowany i udostępniony w Bibliotece Cyfrowej Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej: <http://87.246.207.170/dlibra/publication/14591/edition/18581>¹. W literaturze przedmiotu nie ma szczegółowych opracowań monograficznych na temat „Orła Białego”, krótka wzmianka znajduje się w pracy Marii Dębowczyk², a sam tytuł został kilkakrotnie wymieniony na marginesie innych badań prowadzonych przez: Andrzeja Notkowskiego, Antoniego Krawczyka, Piotra Mazurka³.

Geneza

Tygodnik „Orzeł Biały” był wydawany i redagowany przez księdza Antoniego Kwiatkowskiego w Bychawie w latach 1925–1926. Jednakże początek wydawania czasopism przez księdza sięga roku 1908. Pierwsze czasopismo – „Nowa Jutrzenka: tygodniowe pismo obrazkowe” – ukazywało się przez 17 lat, od 2 kwietnia 1908 roku do czerwca 1924 roku; ostatni zeszyt podwójny oznaczono numerem 5/6 (maj/czerwiec). Po półrocznej przerwie, od stycznia 1925 roku w miejsce „Nowej Jutrzenki”, symbolu wyczekiwanej wolności zaczął wychodzić symbol wolności: „wolny od kajdan »Orzeł Biały« niepokalanie czysty, jak ptak ukochany przez cały naród polski, z dawna przyjęty jako godło zaszczytne, jako sztandar najchwalebniejszy, przy którym my, wszyscy Polacy, skupiamy się, złączeni jedną miłością

¹ Wersję cyfrową posiada również Biblioteka Cyfrowa KUL: <https://dlibra.kul.pl/dlibra/publication/3014/edition/10148#structure> [dostęp: 29.03.2022] oraz Jagiellońska Biblioteka Cyfrowa: <https://jbc.bj.uj.edu.pl/dlibra/publication/322948/edition/308981#structure> [dostęp: 29.03.2022].

² M. Dębowczyk, *Ksiądz kanonik Antoni Kwiatkowski „kapłan z wiary uczynny”*, Bychawskie Towarzystwo Regionalne, Bychawa 1996, s. 100–111.

³ A. Notkowski, *Polska prasa prowincjonalna Drugiej Rzeczypospolitej (1918–1939)*, Wyd. PWN, Warszawa–Łódź 1982, s. 298; A. Krawczyk, *Działalność charytatywna ks. Antoniego Kwiatkowskiego*, [w:] *Dzieła miłosierdzia chrześcijańskiego w Polsce i w archidiecezji lubelskiej*, Wyd. Norbertinum, Lublin 1997, s. 113–127; P. Mazurek, *Działalność społeczna ks. Antoniego Kwiatkowskiego*, „Roczniki Filozoficzne. Etyka” 1975, t. 23, z. 2, s. 103–104.

ojczyzny!”⁴. Jak redaktor napisał dalej w artykule wstępnym *Doczekaliśmy*, powody zmiany wydawnictwa i tytułu były dwa, pierwszy – drożyzna, ponieważ ceny druku pisma w Lublinie przerastały możliwości wydawcy, dlatego założył własną drukarnię Pod „Orłem Białym” w Bychawie i tu drukował. Drugi powód – tytuł nieadekwatny do czasów. Nowych czasów – niepodległości i wolności. Założenie programowe zawarte w artykule wstępnym było jedno: oświata, bo „nam się uczyć trzeba [...] aż się staniemy mądrzy przed szkodą [...] jeśli chcemy, jako naród, nie tylko mieć Polskę niepodległą, ale i sami być w Polsce prawdziwymi gospodarzami”. Oświata „ma uszlachetnić serca rodaków, wskrzeszać umiłowanie całego narodu [...] uczyć nas pracy mądrej i pożytecznej”⁵, czyli powinna być motorem napędowym zmian społecznych i gospodarczych. Ujęcie treści pisma było zgodne z nauką Kościoła, co nie oznaczało jednak, że „Orzeł Biały” był tygodnikiem religijnym.

Bychawa w tym czasie była niewielką osadą, biedną i wielokulturową, której niemal 2/3 ludności stanowili Żydzi⁶. Obok siebie żyli tu ludzie różnych warstw społecznych, wyznania, narodowości, wykształceni i prości, zamożni i biedni, wielu profesji, zachowując umiarkowany dystans, pozwalający na kontakty zwykłe, codzienne, ale niekoniecznie towarzyskie. Jak w każdej społeczności zdarzały się konflikty, niemniej jednak dominowała życzliwość i wrażliwość sąsiedzka⁷. Bychawa borykała się z typowymi problemami tamtych czasów, ale zmiany i postęp, jakie zaszły w latach 1900–1920, były znaczące. Powstały między innymi: szpital, bank, szkoła, tania łaźnia, stowarzyszenia i organizacje społeczne, oświatowe, gospodarcze, finansowe, straż ogniowa⁸. Pojawiły się murowane domy i budynki użyteczności publicznej, wybrukowane i oświetlone ulice, nawet kinematograf⁹. Były też projekty niezrealizowane, jak doprowadzenie kolei wąskotorowej z Lublina do Bychawy¹⁰.

Ksiądz Antoni Kwiatkowski¹¹, proboszcz w Bychawie w latach 1900–1926, odegrał ogromną rolę w życiu miasta i tutejszego społeczeństwa. Urodzony 8 marca 1861 roku

⁴ „Orzeł Biały” 1925, nr 1, s. 1.

⁵ *Ibidem*, 1925, nr 1, s. 2.

⁶ A. Kopruckowniak, *Lokalna społeczność gminy bychawskiej i jej aktywność 1864–1918*, Wyd. UMCS, Lublin 1995, s. 12–15.

⁷ *Miasteczko polskie w XIX i XX wieku jako zjawisko obyczajowo-kulturowe*, red. M. Meducka, R. Renz, Kielce 1988, s. 125–131.

⁸ A. Kopruckowniak, *Bychawa w latach 1864–1918*, [w:] *Dzieje Bychawy*, red. R. Szczygieł, Bychawskie Towarzystwo Regionalne, Bychawa–Lublin 1994, s. 117–137; A. Kopruckowniak, *Lokalna społeczność gminy...*, s. 87–116; M. Dębowczyk, *Ksiądz kanonik...*, s. 55–73.

⁹ „Nowa Jutrzenka” 1911, nr 35, s. 347–348.

¹⁰ P. Mazurek, *Działalność społeczna...*, s. 99–100; M. Dębowczyk, *Ksiądz kanonik...*, s. 15; Z. Zaporowski, *W Polsce odrodzonej i w czasie okupacji hitlerowskiej (1918–1944)*, [w:] *Dzieje Bychawy*, red. R. Szczygieł, Bychawskie Towarzystwo Regionalne, Bychawa–Lublin 1994, s. 143–144.

¹¹ M. Dębowczyk, *Ksiądz kanonik...*; idem, *Charyzmatyczny społecznik Ksiądz Antoni Kwiatkowski (1861–1926)*, [w:] *W duchu i prawdzie*, red. H. Misztal, Wyd. Gaudium, Lublin 2005,

w Warszawie w rodzinie robotniczej uczył się zawodu ślusarza i zecera, ostatecznie jednak zdecydował się zostać księdzem. W 1886 roku wstąpił do Seminarium Duchownego w Lublinie. Początkowo pracował w Lublinie, potem w Zamościu. W latach 1894–1899 był proboszczem w Hrubieszowie. Usunięty z tamtejszej parafii jako niebezpieczny dla władzy carskiej przez rok pracował w Czerniejowie. We wrześniu 1900 roku został skierowany do Bychawy. Pracował tu do końca życia, zmarł 8 lipca 1926 roku. Pogrzeb był wydarzeniem, w którym wzięło udział kilka tysięcy osób, również delegacja żydowska¹². Został zapamiętany jako oddany duszpasterz, działacz społeczny i oświatowy, patriota, publicysta, a jednocześnie osoba niezwykle pracowita, bardzo skromna, inteligentna, obdarzona ogromną energią i charyzmą¹³. Zasługi księdza są ogromne. Jego zapał i zaangażowanie oraz umiejętność przekonania mieszkańców Bychawy i okolic do działań na rzecz dobra wspólnego zaowocowały utworzeniem wielu instytucji, stowarzyszeń i organizacji społecznych i oświatowych. Najbardziej aktywni współpracownicy księdza, obecni we wszystkich przedsięwzięciach to między innymi: Stefan Kowerski, właściciel Józkowa, jego żona Maria, Konstanty i Eleonora Przewłoczy, ziemianie z Woli Gałęzowskiej, Stefan Plewiński, dzierżawca majątku Krzczonów. Efekty ich wspólnych działań są widoczne też współcześnie, istnieją budynki wybudowane w tamtym czasie, część nie zmieniła przeznaczenia, np. szkoła. Ksiądz Kwiatkowski nie miał wrogów, nawet wśród Żydów, z którymi potrafił dyskutować i szanował ich. Był ambitny, dużo czytał, z braku czasu głównie nocami, a jego wiedza to wynik ustawicznego kształcenia¹⁴. Miał dużą imponującą bibliotekę własną, liczącą około piętnastu tysięcy pozycji¹⁵. Wydaje się, że ksiądz doskonale zadbał o swoich parafian, troszcząc się o ich potrzeby duchowe i materialne, ponieważ, jak uważał „praca duszpasterska będzie skuteczniejsza, o ile poparta będzie działalnością społeczną”¹⁶. Posiadał i wykorzystał przygotowanie i predyspozycje do pracy wydawcy i redaktora. W latach 1892–1921 wydał ponad dwadzieścia pozycji, były to kazania, pogadanki, broszury i książki, niektóre nieznanne, zachowane w formie rękopisu. Publikował również artykuły w czasopismach lubelskich, poruszając głównie tematy gospodarcze, społeczne, kulturalne i oświatowe. Jednym z ważniejszych elementów aktywności księdza Kwiatkowskiego było wydawanie czasopism, ponieważ czasopismo inaczej niż książka miało większy zakres oddziaływania.

s. 493–498; A. Kopruckowniak, *Bychawa w latach...*, s. 97–159; A. Krawczyk, *Działalność charytatywna...*; P. Mazurek, *Działalność społeczna...*, s. 93–108; P. Mazurek, J. Styk, *Ksiądz Antoni Kwiatkowski*, [w:] *Sól ziemi naszej*, Warszawa 1989, s. 43–51; A. Kopruckowniak, *Lokalna społeczność...*, s. 27–28.

¹² M. Dębowczyk, *Ksiądz kanonik...*, s. 13–15; P. Mazurek, *Działalność społeczna...*, s. 93–94.

¹³ M. Dębowczyk, *Ksiądz kanonik...*, s. 19–22.

¹⁴ *Ibidem*, s. 81–87.

¹⁵ P. Mazurek, *Działalność społeczna...*, s. 103–104.

¹⁶ „Nowa Jutrzenka” 1913, nr 45, s. 533.

Zagadnienia formalno-wydawnicze

„Orzeł Biały: tygodnik, wychodzi na każdą niedzielę” – tak brzmi tytuł i pełny podtytuł bychawskiego tygodnika. Numer pierwszy ukazał się 4 stycznia 1925 roku, ostatni oznaczony nr 26, 27 czerwca 1926 roku, wydany w drukarni Pod „Orłem Białym”. Redaktor i wydawca jest umieszczony w stopce redakcyjnej: Ks. A. Kwiatkowski, administracja w Bychawie. Układ strony tytułowej jest klasyczny: u góry winieta tytułowa zajmująca 1/3 strony, poniżej tekst. Tytuł jest wkomponowany w ozdobną winietę, w której centralne miejsce nad napisem zajmuje orzeł w koronie na tle okręgu. Nad wizerunkiem orła znajduje się trójkąt z wpisanym okiem, symbolizujący Boga, wykorzystywany w zdobnictwie kościelnym. Po obu stronach są kolumny, na których płoną znicze. Okrąg i kolumny zdobi girlanda roślinna. Tło jest niewyraźne, przywołujące plastyczny wizerunek drzew i nieba. W dolnym lewym rogu znajduje się podpis i data: W. Barwicki¹⁷ 1924. Pod winietą jest podtytuł, a całość otoczona ramką wykonaną podwójną kreską. W drugim roczniku następuje zmiana: winieta mniejsza, w delikatnej ramce, napis duży, wykonany prostą czcionką, wyraźny, bez ozdobników. Tytuł i podtytuł odbite są różnymi czcionkami.

Druk w całym czasopiśmie jest dwuszpaltowy, każda strona posiada dwie kolumny o szerokości 10,5 cm. W niektórych numerach proporcje te zaburza ilustracja lub wiersz, wtedy kolumny mają zmienną szerokość. Ciekawym urozmaicheniem bywa zapis graficzny wiersza wykraczający poza klasyczny układ strony tytułowej, burzący jej budowę szpaltową. Większość ilustracji zajmuje jedną szpaltę, prawą lub lewą, czasem niewielka ilustracja jest zamieszczona centralnie na środku strony, w trzech numerach ilustracje zajmują całą pierwszą stronę. Sporadycznie pod artykułami znajdujemy ozdobne finaliki w formie małego listka. W numerach broszurowych niektóre artykuły są podzielone na części nie odrębnym tytułem, lecz podwójną kreską lub małym listkiem.

Zdarzają się drobne błędy i niedociągnięcia typograficzne: pojedyncze litery wydrukowane nierówno – jedna wyżej niż pozostałe, wyrazy bez jednej litery. Liczba stron poszczególnych numerów jest zmienna i wynosi cztery, sześć lub osiem, w roczniku pierwszym większość ma osiem, w drugim z kolei większość ma sześć. Wyjątkowo numer 15, świąteczny, wydany z datą 12 kwietnia 1925 roku, składa się z dziesięciu. Paginacja ciągła w obrębie roku wynosi: 366 stron w 1925 roku i 140 stron w 1926 roku. W żywej paginie centralnie znajduje się tytuł czasopisma,

¹⁷ Władysław Barwicki (1865–1933), malarz, rzeźbiarz, poeta, mocno związany z Lublinem. Autor zbioru wierszy *Lublin w pieśni*, wydanego z jego własnymi ilustracjami. Twórca dekoracji malarskich lubelskich obiektów, obrazów o tematyce religijnej, patriotycznej, portretów i pejzaży. Współpracował z Teatrem Miniatur w Lublinie.

po prawej i lewej stronie, zamiennie numer kolejnego zeszytu i numer strony. Nu-
meracja zeszytów jest regularna, bez pominięć i pomyłek, całkowita liczba zeszytów
78. Format w obu rocznikach jest taki sam: 29 cm.

Nakład tygodnika nie jest nigdzie oznaczony. Można założyć, że podobnie jak większości czasopism lokalnych nie był wysoki¹⁸ ze względu na trudności finanso-

¹⁸ R. Kowalczyk, *Zarys dziejów prasy lokalnej w Polsce*, Wyd. UAM, Poznań 1999, s. 58.

we i wydawnicze, o których wspomina redaktor w artykule wstępnym, w numerze pierwszym. Brakuje również ceny pojedynczego egzemplarza, ale podano cenę prenumeraty. W pierwszym roczniku, w stopce redakcyjnej podana jest informacja: „bez odnoszenia: na cały rok 6 zł, na pół roku 3 zł, na ćwierć roku 1 zł 50 gr, mies. 0,50 gr, z przesyłką: na cały rok 8 złotych, na pół roku 4 złote, na ćwierć roku 2 złote”. W drugim roczniku informacja pojawia się w rubryce „Warunki przedpłat” tylko w trzech pierwszych numerach „z przesyłką pocztową rocznie 6 złotych, półrocznie 3 złotych, kwartalnie 1 złoty, 50 groszy, bez przesyłki rocznie 4 złote, półrocznie 2 złote, kwartalnie 1 złoty”. Zamówień i przedpłaty można było dokonywać bezpośrednio w redakcji. Nieznane są źródła finansowania „Orła Białego”, poza pieniędzmi ze sprzedaży. W czasopiśmie nie było reklam, a wydawca prawdopodobnie nie korzystał z dotacji, jakie miały większe pisma kościelne¹⁹.

Zagadnienia treściowe

Zawartość numerów stanowią artykuły, wiersze, aforyzmy, ilustracje, przysłowia i działy stałe. Artykuły redakcyjne, w ogólnej liczbie stu pięćdziesięciu ośmiu, zostały napisane bardzo prostym językiem, niektóre frazy wyróżniono drukiem pogrubionym. Znajdujemy fragmenty wydrukowane mniejszą czcionką, zwykle końcową część artykułu, sporadycznie całą stronę. Początkowo, w każdym numerze pierwszego rocznika było kilka artykułów, w kolejnych coraz mniej, od drugiego półroczu numery przyjęły formę broszury, często wielotematycznej. Autorem większości z nich był ksiądz Kwiatkowski. Jedynie kilka zostało podpisanych: ksiądz Jan Szmigielski, Felka z nad Huczwy, I. Moszczeńska, Florentyn Kotliński, Teresa Łubieńska, Antoni Poznański, Z. Zaleska, Stanisław Kutrzeba, Michał Baliński. W artykułach znajdują się przedruki w ogólnej liczbie czternastu tytułów. Przedruki fragmentów książek były autorstwa między innymi: Stanisława Kutrzeby, Franciszka Bujaka, Florentyna Kotlińskiego, Charles'a Sarolea, Stanisława Grabskiego, księdza Piotra Skargi, Henryka Sienkiewicza, Władysława Reymonta, Juliusza Słowackiego.

Redaktor pozyskiwał informacje z prasy, zacytował szesnaście tytułów czasopism i gazet polskich oraz cztery tytuły prasy zagranicznej: francuski, niemiecki, węgierski i rosyjski. Niektóre były cytowane wielokrotnie, ogółem czterdzieści trzy razy. Najczęściej cytowane były: „Kurier Warszawski”, „Głos Lubelski” i „Gazeta Świąteczna”.

¹⁹ A. Notkowski, *Polska prasa...*, s. 296.

Książd Kwiatkowski sięgał też do pamiętników²⁰, pism²¹, relacji osobistych²², literatury pięknej, politycznej, ekonomicznej, religijnej, filozoficznej, geograficznej, społecznej. Łącznie zacytował ponad siedemdziesiąt razy autorów polskich, angielskich, niemieckich, francuskich, rosyjskich, amerykańskich, belgijskich, włoskich, irlandzkich. W tym gronie jest wielu pisarzy, historyków, filozofów, myślicieli, ekonomistów, polityków, dziennikarzy i korespondentów wojennych, pisarzy legionowych i politycznych, poetów, powieściopisarzy, prawników, chemików, jest mąż stanu, kronikarz, historiograf, przyrodnik-krajoznawca, rewident organizacji cywilnej i wojskowej.

„Orzeł Biały” nie był typowym tygodnikiem religijnym. Zakres tematyczny był większy. Książd redaktor od początku działalności wydawniczej nie ograniczał treści swoich czasopism do kościelnych i religijnych, przeciwnie, zawsze poruszał wszystkie ważne tematy dla społeczności lokalnej, jak również problemy ogólnospołeczne i państwowe, co więcej edukował i uświadamiał. Większość artykułów łączyło jedno – aktualność. Przykładem tego mogą być rozważania na temat niepodległości, patriotyzmu i polskości, których pojawiło się więcej, w okresie poprzedzającym odzyskanie przez Polskę niepodległości w „Nowej Jutrzence”²³. W „Orle Białym” dużą część artykułów również poświęcono Polsce, zagadnieniom narodowym, utrwalającym świadomość narodową, przynależność do Polski, potrzebę symboli narodowych. Na łamach pisma toczyła się dyskusja na temat hymnu polskiego wraz z propozycją hymnu autorstwa Zdzisława Jachimeckiego²⁴. Pojawił się nieznany obecnie termin „hasło Polaka”²⁵, rozumiany jako motto życiowe patrioty. Przypominano rocznice ważnych wydarzeń z historii Polski, zamieszczano relacje bieżących wydarzeń politycznych, szczegółowo opisano obchody świąt państwowych i religijnych, zaprezentowano sylwetki znanych postaci z dziedziny literatury, muzyki, polityki, religii, królów Polski, prymasów Polski i Belgii, księży i biskupów, a także biografie osób żyjących: prezydenta Stanisława Wojciechowskiego²⁶ i papieża Piusa XI²⁷. Szeroko przedstawiono temat Grobu Nieznanego Żołnierza, potrzebę

²⁰ „Orzeł Biały” 1925, nr 22, s. 140–141, fragmenty książki: W. Zapałowski, *Pamiętniki*, t. 1, 2, Wilno 1913.

²¹ *Ibidem*, 1926, nr 6, s. 32, fragmenty książki: J. Supiński, *Pisma*.

²² *Ibidem*, 1926, nr 22, s. 109–116, fragmenty książki: C. Sarolea, *Wrażenia z Rosji Sowieckiej*; *ibidem*, 1926, nr 23, s. 117–122, fragmenty książki: C. Sarolea, *Wrażenia z Rosji Sowieckiej*.

²³ A. Kopruckowiak, *Niepodległość Polski na łamach „Nowej Jutrzenki”*, „Rocznik Lubelski” 1991–1992, t. 33–34, s. 55–70; P. Mazurek, *Działalność społeczna...*, s. 93–108; A. Krawczyk, *Działalność charytatywna...*, s. 112–127.

²⁴ „Orzeł Biały” 1925, nr 36, s. 253.

²⁵ *Ibidem*, 1926, nr 3, s. 12–13.

²⁶ *Ibidem*, 1925, nr 26, s. 171–177.

²⁷ *Ibidem*, 1925, nr 16, s. 91–94.

upamiętnienia żołnierzy, którzy zginęli w walkach o wolność Polski, oraz temat samej nazwy monumentu²⁸. Dopelnieniem była dokładna relacja z przebiegu uroczystości żałobno-narodowej we Lwowie w dniach 29–31 października 1925 roku oraz 2 listopada, mszy i złożenia trumny z ciałem nieznanego żołnierza do grobu przy placu Saskim w Warszawie²⁹.

Równie obszernie zrelacjonowano manewry armii polskiej pod Brodami (Wołyń) i Toruniem, pozytywnie ocenione w prasie niemieckiej, węgierskiej, francuskiej i angielskiej³⁰, podróże prezydenta po Polsce³¹, uroczystości wmurowania kamienia węgielnego pod budowę pomnika Bolesława Chrobrego³².

„Orzeł Biały” włączył się w nurt narodowej dyskusji na temat trudnego sąsiedztwa polsko-rosyjskiego i polsko-niemieckiego³³ po podpisaniu traktatu pokojowego. Osobną kwestią była sytuacja w Wolnym Mieście Gdańsku³⁴, gdzie problem polsko-niemiecki był szczególnie żywy. Dla budowania i utrwalenia świadomości narodowej zamieszczano artykuły informacyjne na temat obecnych granic Polski³⁵, jej sąsiadów, wrogów³⁶, ruchów politycznych w krajach ościennych mogących jej zagrozić³⁷, jej centralnego położenia w Europie³⁸, szlaków komunikacyjnych, dostępu do morza oraz tego, czym jest patriotyzm, duma narodowa, znaczenie państwa³⁹.

W „Orle Białym” ważnym tematem była oświata i wychowanie. Redaktor sięgał do źródeł, publikując fragmenty książek: nowo mianowanego ministra Stanisława Grabskiego, w których przedstawił zadania i cele ministra oświaty⁴⁰, oraz Florentyna Kotlińskiego na temat wychowania⁴¹. Wychowanie w rodzinie⁴² zostało przedstawione jako kształtowanie osobowości, postaw, przekazywanie tradycji i kultury polskiej pielęgnowanej w domach rodzinnych. Zaprezentowano rozszerzoną rolę i zadania szkoły, która oprócz solidnego wykształcenia ogólnego: umiejętności czytania i pisania, znajomości matematyki, historii, literatury, kultury i tradycji oraz zawodowego⁴³,

²⁸ *Ibidem*, 1925, nr 45, s. 322.

²⁹ *Ibidem*, 1925, nr 45, s. 318–321.

³⁰ *Ibidem*, 1925, nr 35, s. 244–250; 1925, nr 41, s. 295.

³¹ *Ibidem*, 1925, nr 27, s. 186; 1925, nr 28, s. 194.

³² *Ibidem*, 1925, nr 41, s. 291–293

³³ *Ibidem*, 1925, nr 12, s. 57–59.

³⁴ *Ibidem*, 1925, nr 11, s. 49–52.

³⁵ *Ibidem*, 1926, nr 11, s. 57–59; 1926, nr 20, s. 103–104.

³⁶ *Ibidem*, 1925, nr 19, s. 119–120; 1926, nr 18, s. 95–96; 1926, nr 19, s. 97–100.

³⁷ *Ibidem*, 1926, nr 22, s. 109–116; 1926, nr 23, s. 117–122.

³⁸ *Ibidem*, 1925, nr 24, s. 156–157; 1926, nr 7, s. 36–37.

³⁹ *Ibidem*, 1926, nr 18, s. 90–94.

⁴⁰ *Ibidem*, 1925, nr 16, s. 97; 1926, nr 16, s. 80–82

⁴¹ *Ibidem*, 1925, nr 50, s. 353

⁴² *Ibidem*, 1925, nr 50, s. 353.

⁴³ *Ibidem*, 1925, nr 43, s. 307–310.

jak handlowe, krawieckie⁴⁴, rolnicze powinna kształtować odpowiednie postawy moralne i obywatelskie. Pośród innych, bardziej ogólnych umiejętności pojawiły się: oszczędzanie, do czego przygotowywało dzieci uczestnictwo w szkolnych kasach oszczędności⁴⁵, jak również sumienność, grzeczność, dotrzymywanie słowa i wytrwałość, potrzebne w wielu zawodach⁴⁶.

W społeczeństwie, w którym spora część dorosłych była analfabetami lub wtórnymi analfabetami, powracał temat ustawicznego uczenia się czytania i przez czytanie. Odpowiedni dobór lektury z kolei pozwalał na rozwój umysłowy i duchowy dorosłego, co mogło przełożyć się na ukierunkowanie czy zmobilizowanie młodzieży do dodatkowego doksztalcania⁴⁷.

Kolejny obszerny temat to zagadnienia społeczne. W tygodniku pojawiło się wiele artykułów krytycznych. Najczęściej wymieniano: lenistwo, brak motywacji do pracy i nauki, samolubstwo, chciwość, zawiść⁴⁸. Rozpatrywano przyczyny pożarów budynków mieszkalnych i gospodarczych⁴⁹, marnotrawstwo i niefrasobliwość, przepuszczanie pieniędzy na przyjemności⁵⁰, zaniedbywanie rodziny i zachowania społeczne oraz ogólna niemoc wynikająca z niewiedzy. Powracał temat bezrobocia i nałogów, głównie pijaństwa bardzo piętnowanego w czasopiśmie⁵¹. Redaktor pisał o konsekwencjach tego wszystkiego: biedzie, czasami wręcz nędzy i nękającej ludzi beznadziei⁵².

W tygodniku katolickim nie mogło brakować informacji z życia Kościoła w Polsce i lokalnego. Były relacje z przebiegu uroczystości kościelnych i pielgrzymek⁵³, przybliżenie świąt kościelnych⁵⁴, jak również artykuły na temat chrześcijańskiej miłości bliźniego⁵⁵, moralności chrześcijańskiej⁵⁶, roli kobiety w rodzinie⁵⁷ oraz znaczenia małżeństwa i rodziny. Pojawił się też artykuł krytyczny dla propozycji rządu wprowadzenia ślubów i rozwodów cywilnych⁵⁸.

⁴⁴ *Ibidem*, 1925, nr 32, s. 226.

⁴⁵ *Ibidem*, 1925, nr 44, s. 312–314.

⁴⁶ *Ibidem*, 1925, nr 42, s. 301–304.

⁴⁷ *Ibidem*, 1925, nr 30, s. 203–210.

⁴⁸ *Ibidem*, 1926, nr 4, s. 17–22.

⁴⁹ *Ibidem*, 1925, nr 21, s. 137–138; 1925, nr 31, s. 212–218.

⁵⁰ *Ibidem*, 1925, nr 33, s. 228–234.

⁵¹ *Ibidem*, 1925, nr 38, s. 268–274.

⁵² *Ibidem*, 1926, nr 2, s. 7–9.

⁵³ *Ibidem*, 1925, nr 25, s. 169–170; 1925, nr 32, s. 226.

⁵⁴ *Ibidem*, 1925, nr 9, s. 36–37; 1926, nr 14, s. 68–72.

⁵⁵ *Ibidem*, 1926, nr 1, s. 2–6; 1926, nr 8, s. 42–46; 1926, nr 10, s. 51–54.

⁵⁶ *Ibidem*, 1925, nr 46, s. 325–326; 1926, nr 10, s. 51–54.

⁵⁷ *Ibidem*, 1926, nr 21, s. 106–108.

⁵⁸ *Ibidem*, 1926, nr 11, s. 55–56.

Zagadnienia ekonomiczne tu poruszane dotyczyły głównie handlu, usług, rzemiosła⁵⁹ oraz bankowości i oszczędzania. Redaktor podsuwał sprawdzone rozwiązania i przekonywał do organizowania polskich zakładów produkcyjnych, handlowych i wytwórczych, ale także tworzenia i korzystania z polskich stowarzyszeń handlowych⁶⁰, m.in. stowarzyszeń handlowych „Rolnik”⁶¹, przemysłowych⁶², oszczędnościowych⁶³, np. Bychawskiej Spółdzielni Kredytowej i kas oszczędnościowo-pożyczkowych. Przewijał się temat ogólnej sytuacji ekonomicznej Polski, która była bardzo trudna, brakowało pieniądza realnego i rozważano pożyczkę zagraniczną lub krajową⁶⁴.

Ważnym tematem ciągle żywym i aktualnym były skomplikowane stosunki polsko-żydowskie⁶⁵. Handel i zakłady produkcyjne w Bychawie w ogromnej większości należały do Żydów⁶⁶, a to zmuszało obie strony do współpracy, która nie zawsze była harmonijna.

Uzupełnieniem treści tygodnika były wiersze, aforyzmy, ilustracje zwykle dobrane do tematyki całego numeru lub sąsiadującego artykułu oraz przysłowia i działy stałe. Wiersze znajdują się w sześćdziesięciu jeden numerach, w siedmiu występują dwa lub trzy. Większość z nich jest autorstwa znanych polskich poetów: Marii Kopnickiej, Artura Oppmana, Kornela Ujejskiego, Wincentego Pola, Władysława Bełzy, Adama Asnyka, Adama Mickiewicza, Kornela Ujejskiego, Antoniego Bogusławskiego. Pozostałe są napisane przez poetów mniej znanych, ludowych, legionowych, księży, biskupów, zakonników. Jedyne wyjątkiem to wiersz amerykańskiego poety Nixona Watermana poświęcony matce, w nieznanym tłumaczeniu⁶⁷. Pięć wierszy jest podpisanych pseudonimami: Jaskółka pseudonim Zofii Bukowieckiej, T. Kończyc pseudonim Alfreda Grota-Bęczkowskiego, Kazimierz Grzymała pseudonim Stanisława Grudzińskiego, Adam Pług pseudonim Antoniego Pietkiewicza, Bożymir pseudonim Janiny Podhorskiej-Okołów. Większość wierszy była poświęcona treściom religijnym, świętom religijnym i państwowym, porom roku, otaczającej przyrodzie, osobom, jak: matka, Tadeusz Kościuszko, Piotr Skarga, Bolesław Chrobry. Nie zabrakło wierszy patriotycznych.

⁵⁹ *Ibidem*, 1926, nr 13, s. 66.

⁶⁰ *Ibidem*, 1925, nr 32, s. 220–225.

⁶¹ *Ibidem*, 1925, nr 23, s. 152–154; 1925, nr 24, s. 160–162; 1925, nr 32, s. 220–226; 1925, nr 36, s. 252.

⁶² *Ibidem*, 1925, nr 23, s. 152–154; 1925, nr 36, s. 252.

⁶³ *Ibidem*, 1926, nr 6, s. 30–34; 1926, nr 7, s. 37–40; 1926, nr 9, s. 47–50.

⁶⁴ *Ibidem*, 1925, nr 40, s. 284–290; 1926, nr 3, s. 13–15.

⁶⁵ *Ibidem*, 1925, nr 29, s. 195–202; 1926, nr 4, s. 17–22.

⁶⁶ *Ibidem*, 1925, nr 43, s. 306.

⁶⁷ *Ibidem*, 1925, nr 16, s. 96.

W „Orle Białym” jest osiemdziesiąt jeden aforyzmów i myśli, umieszczonych zwykle w środku numeru, między artykułami. Wśród autorów są nazwiska polskich poetów romantycznych, młodopolskich, barokowych, neoromantycznych oraz publicystów, filozofów, księży. Redaktor kilkakrotnie cytuje: Adama Asnyka, Jana Kochanowskiego, Karola Libelta, Zygmunta Kaczkowskiego, Józefa Dionizego Minasowicza, Władysława Reymonta, księdza Piotra Skargę. Ponad dwadzieścia z nich jest podpisana przez autorów zagranicznych: amerykańskich, niemieckich, francuskich, belgijskich i brytyjskich. Pojawiają się też myśli starożytnych Greków Pitagorasa i Plutarcha oraz Seneki, poety i filozofa rzymskiego. Tematyka aforyzmów i myśli koncentrowała się wokół cech osobowych, moralności, patriotyzmu, religii i nauki.

Część numerów posiada ilustracje, zamieszczone zawsze na pierwszej stronie, pełniące funkcję informacyjną i estetyczną. W roczniku pierwszym jest czterdzieści osiem, w drugim dwadzieścia trzy. Pierwsza, w numerze piątym pierwszego rocznika, to portret księcia Józefa Poniatowskiego. W 1926 pojawia się więcej rysunków. Wśród ilustracji wyłaniają się trzy grupy tematyczne. Pierwsza, poświęcona osobom, stanowiąca 24% wszystkich, to portrety, popiersia, pomniki występujące przy wspomnieniach i życiorysach. Druga, nieco większa o tematyce religijnej (30%): obrazy świętych i patronów Kościoła, sceny rodzajowe, architektura sakralna. Trzecia, największa, ponad 40%, ilustracje różne, jak na przykład: pociąg, żołnierz, wóz bojowy, słoń, portret rodziny przed chatą.

Przysłowia podobnie jak aforyzmy stanowią przerywnik między artykułami, jest ich niewiele – jedenaście. Dziewięć polskich, czerpiąc z mądrości ludowej, dotyczy przepowiadania pogody, pozostałe: jedno szwedzkie i jedno perskie o charakterze moralizatorskim.

Działy stałe występują w 1925 roku, w pierwszym półroczu. Znikają w kolejnych numerach i nie występują w drugim roczniku. Zawierają aktualne informacje z Polski i ze świata. Najobszerniejszy z nich *Czas i praca* pojawił się piętnaście razy, w środku zeszytu, w objętości jednej lub dwóch stron jako seria monotematycznych artykułów na temat handlu produktami rolniczymi w Polsce i roli Żydów w handlu, klimatu, zasobów naturalnych, rolnictwa i oświaty w Danii oraz rozporządzenia prezydenta o dniach wolnych i świątecznych. Każdy z pozostałych działów zawierał kilka krótkich tekstów informacyjnych. Zajmowały zwykle ostatnią stronę. Zamieszczane nieregularnie obok siebie, kończyły numer, a ich liczba się wahała. Najczęściej występowały *Nowiny z Polski* – dwadzieścia razy, w formie krótszych lub dłuższych wzmianek o ważnych wydarzeniach lokalnych z konkretnych miejscowości z życia religijnego, kulturalnego, społecznego, politycznego, wspomnienia zmarłych, ale też tragicznych, jak pożary, wypadki, kradzieże lub informacyjnych: dane statystyczne dotyczące między innymi bezrobocia i oświaty. Pozostałych było

mniej. *Wiadomości Polityczne* to szesnaście drukowanych krótkich notatek traktujących o bieżącej sytuacji Europy i Polski. Przeważały treści polityczne i międzynarodowe, jak na przykład przestrzeganie warunków pokoju, bezpieczeństwo w Europie, wybory parlamentarne, spotkania i porozumienia międzypaństwowe. W siedmiu numerach zamieszczono *Listy...*, czyli korespondencja od czytelników z Bychawy i okolic, zawierająca relacje z życia lokalnego: kulturalnego, szkolnego, przebiegu uroczystości kościelnych, państwowych, działalności stowarzyszeń, organizacji. Sporadycznie pojawiały się *Rozmaitości*, tylko cztery razy, na różne tematy: polityczne, podróżnicze, społeczne, nowiny meteorologiczne.

Zakończenie

Niepodległość zastała bychawian w poprawiających się warunkach materialnych, wciąż ze starymi przyzwyczajeniami, ale z rosnącą świadomością nowych czasów i wolności. W momencie pojawienia się „Orła Białego” niepodległość Polski była faktem od kilku lat, pojawiły się zadania i problemy, w gąszczu których niektórzy się pogubili. Dla nich pisał redaktor ksiądz Kwiatkowski, szukał rozwiązań, dawał wskazówki i uczył, jak sobie poradzić w konkretnych sytuacjach. Troszczył się przede wszystkim o ludzi biednych i niezaradnych, czasem pochwalił i cieszył się z sukcesów, a czasem nie szczędził krytyki, jeżeli trzeba było. Podkreślał wagę wykształcenia i oświaty, jak uważał, dźwigni przemian społecznych i gospodarczych.

Bibliografia

- Dębowczyk M., *Ksiądz kanonik Antoni Kwiatkowski „kapłan z wiary uczynny”*, Bychawskie Towarzystwo Regionalne, Bychawa 1996.
- Dębowczyk M., *Charyzmatyczny społecznik Ksiądz Antoni Kwiatkowski (*1861–1926)*, [w:] *W duchu i prawdzie*, red. H. Misztal, Lublin 2005, s. 493–498.
- Historia katolicyzmu społecznego w Polsce 1832–1939*, komitet redakcyjny Czesław Strzeszewski, Ryszard Bender, Konstanty Turowski, Warszawa 1981.
- Koprukowniak A., *Bychawa w latach 1864–1918*, [w:] *Dzieje Bychawy*, red. R. Szczygieł, Bychawskie Towarzystwo Regionalne, Bychawa–Lublin 1994, s. 97–142.
- Koprukowniak A., *Lokalna społeczność gminy bychawskiej i jej aktywność 1864–1918*, Wyd. UMCS, Lublin 1995.
- Koprukowniak A., *Niepodległość Polski na łamach „Nowej Jutrzenki”*, „Rocznik Lubelski” 1991–1992, t. 33–34, s. 55–70.
- Koprukowniak A., *Miasteczko (osada) i sąsiedztwo na przełomie XIX i XX wieku w Lubelskiem*, „Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska. Sectio F, Historia” 2005, nr 60, s. 301–312.

- Kowalczyk R., *Zarys dziejów prasy lokalnej w Polsce*, Wyd. UAM, Poznań 1999.
- Krawczyk A., *Działalność charytatywna ks. Antoniego Kwiatkowskiego*, [w:] *Dzieła miłosierdzia chrześcijańskiego w Polsce w archidiecezji lubelskiej*, Wyd. Norbertinum, Lublin 1997, s. 113–127.
- Mazurek P., *Działalność społeczna ks. Antoniego Kwiatkowskiego*, „Roczniki Filozoficzne. Etyka” 1975, t. 23, z. 2, s. 93–108.
- Mazurek P., Styk J., *Ksiądz Antoni Kwiatkowski*, [w:] *Sól ziemi naszej*, Warszawa 1989, s. 43–51.
- Miasteczko polskie w XIX i XX wieku jako zjawisko kulturowo-obyczajowe*, red. M. Meducka, R. Renz, Kielce 1988.
- Notkowski A., *Polska prasa prowincjonalna Drugiej Rzeczypospolitej (1918–1939)*, Wyd. PWN, Warszawa–Łódź 1982.
- Zaporowski Z., *W Polsce odrodzonej i w czasie okupacji hitlerowskiej (1918–1944)*, [w:] *Dzieje Bychawy*, red. R. Szczygieł, Bychawskie Towarzystwo Regionalne, Bychawa–Lublin 1994, s. 143–163.
- Ziemiaństwo na Lubelszczyźnie*, Kozłówka 2003.

Czasopisma

- „Nowa Jutrzenka” 1911, 1913, 1917–1919.
- „Orzeł Biały” 1925–1926.

Online

- Biblioteka Cyfrowa Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, [online], <http://87.246.207.170/dlibra/publication/14591/edition/18581> [dostęp: 29.03.2022].
- Biblioteka Cyfrowa Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, [online], <https://dlibra.kul.pl/dlibra/publication/3014/edition/10148#structure> [dostęp: 29.03.2022].
- Jagiellońska Biblioteka Cyfrowa, [online], <https://jbc.bj.uj.edu.pl/dlibra/publication/322948/edition/308981#structure> [dostęp: 29.03.2022].

Bibliografia zawartości

Uwagi metodyczne

Bibliografia zawartości tygodnika „Orzeł Biały” została podzielona na działy tematyczne zgodnie z zagadnieniami poruszonymi na łamach pisma. Obejmuje ona 78 numerów, uwzględnia całą zawartość i dąży do kompletności z uwzględnieniem rubryk stałych, listów do... W bibliografii dużą trudnością była klasyfikacja tematyczna niektórych artykułów ze względu na ich wielowątkowość.

Układ bibliografii jest rzeczowy, materiał uporządkowany według poszczególnych działów i w ich obrębie uszeregowany alfabetycznie. Opis bibliograficzny został wykonany zgodnie z obowiązującą normą PN-97/N-0 1152.02 „Opis bibliograficzny. Wydawnictwa Ciągłe”. W cytacie wydawniczej uwzględniono rocznik, rok, numer oraz strony. Niektóre opisy zaopatrzone w adnotacje wyjaśniające.

Do bibliografii dołączono indeks osobowy krzyżowy, łączący nazwiska autorów twórców i osób będących przedmiotem opracowania. Odstępstwa od właściwej formy, pseudonimy i akronimy ujęto w nawiasy kwadratowe. Nie wszystkie nazwy właściwe udało się ustalić i te zapisano w formie występującej w tygodniku.

Zamieszczono również wykaz skrótów, który objaśnia zastosowane abrewiacje.

WYKAZ SKRÓTÓW

abp – arcybiskup
bp – biskup
dr – doktor
ks. – ksiądz
nr – numer
o. – ojciec
r. – rok
rz. – rzeka
s. – strona
ś. p. – świętej pamięci
św. – święty, święta
w. – wiek

I. ZAGADNIENIA SPOŁECZNE

1. ACH, nie chce mi się!. – R. 2 (1926), nr 12, s. 61–62.
Leniństwo, wartość pracy.
2. CZEGO szukają. – R. 1 (1925), nr 51, s. 360–361.
Migracja dziewcząt i kobiet do Warszawy.
3. CZEŚĆ Wam, Strażacy!. – R. 1 (1925), nr 22, s. 144–146.
Relacja z akcji gaśniczej pożaru.
4. DLACZEGO ciągle beczynnienie?. – R. 2 (1926), nr 2, s. 9–10.
Bezrobocie, sposoby pomocy bezrobotnym.
5. DOBROWOLNI nędzarze. – R. 1 (1925), nr 17, s. 103–106.
Leniństwo i niedbalstwo powodem biedy i pożarów.

6. FELKA z nad Huczwy. Z życia Stowarzyszenia młodzieży polskiej w Hrubieszowie. – R. 1 (1925), nr 12, s. 60–61.
7. KOBIETA. – R. 2 (1926), nr 21, s. 106–108.
Kobieta, matka, żona, Polka w literaturze.
8. KOPALNIA złota. – R. 1 (1925), nr 3, s. [9]–10.
Fabryka wódek i likierów, alkoholizm.
9. MĄDRZY bądźmy przed szkodą. – R. 1 (1925), nr 31, s. 212–218.
Przyczyny pożarów.
10. MY i – oni. – R. 1 (1925), nr 29, s. [195]–202.
Żydzi w Polsce, stosunki polsko-żydowskie.
11. NAWET dzieci, panny i kobiety!.... – R. 1 (1925), nr 15, s. 87–90.
Alkoholizm.
12. NOWINY. – R. 2 (1926), nr 3, s. 15–16.
Alkoholizm, bezrobocie, kradzieże.
13. PAN prezydent na Pomorzu. – R. 1 (1925), nr 27, s. 186.
14. PAN prezydent w Liskowie. – R. 1 (1925), nr 28, s. 194.
Relacja z Wystawy Wsi Polskiej w Liskowie.
15. POMNIK dla Bolesława Chrobrego. – R. 1 (1925), nr 26, s. 177–178.
Gniezno miejscem dla pomnika króla polskiego.
16. POZNAŃSKI Antoni. Przemysł ludowy. – R. 2 (1926), nr 13, s. 66.
Tkactwo, hafciarstwo, bednarstwo, garncarstwo.
17. PRAWDZIE w oczy!. – R. 2 (1926), nr 2, s. [7]–9.
Problem bezrobocia.
18. ROLNICY, uczynicie to zaraz!. – R. 1 (1925), nr 36, s. 252.
„Rolnik” rolnicza spółdzielnia handlowa w Bychawie.
19. SAMOOBRONA. – R. 1 (1925), nr 21, s. 137–138.
Pożary i sposoby zapobiegania.
20. STARE grzechy. – R. 2 (1926), nr 4, s. [17]–22.
Stosunki polsko-żydowskie.
21. SZYBA matowa i skrzypce nie nastrojone. – R. 1 (1925), nr 38, s. 268–274.
Alkoholizm.
22. UROCZYSTOŚĆ w Gnieźnie. – R. 1 (1925), nr 41, s. [291]–293.
Relacja z uroczystości poświęcenia kamienia węgielnego pod budowę pomnika Bolesława Chrobrego i wystawy rolno-przemysłowej.
23. WNIOSKI. – R. 2 (1926), nr 25, s. [127]–129.
Stosunki polsko-żydowskie, handlowe, przemysłowe.
24. ZATARG. – R. 1 (1925), nr 5, s. 19–20.
Zatarg polsko-niemiecki o polską pocztę w Gdańsku.

II. ZAGADNIENIA EKONOMICZNE

25. A jednak musimy. – R. 1 (1925), nr 27, s. 184–185.
Handel zbożem.
26. AŻ do skutku. – R. 2 (1926), nr 9, s. [47]–50.
Bychawska Spółdzielnia Kredytowa.
27. GOSPODARCZA jedność Polski. – R. 2 (1926), nr 17, s. [83]–84.
28. KOMU? – Sobie i swoim!. – R. 1 (1925), nr 40, s. 284–290.
Sytuacja gospodarcza Polski.
29. ŁUBIEŃSKA Teresa. Ucieka nędza przed tym, co oszczędza. Ale kto trwoni rychło ją dogoni!.. – R. 2 (1926), nr 9, s. 50.
Efekty oszczędzania, opowiadanie.
30. NIE dajmy się wyprzedzić. – R. 2 (1926), nr 6, s. 30–34.
Kasy oszczędnościowo-pożyczkowe.
31. OD lamentów przejdźmy do czynów!. – R. 2 (1926), nr 3, s. 13–15.
Sytuacja finansowa Polski, budżet, pożyczka wewnętrzna.
32. ONI mogli, – a my nie?. – R. 1 (1925), nr 24, s. 160–162.
„Rolniki” w Wielkopolsce, historia powstania rolniczych spółdzielni handlowych.
33. ORGANIZACJA zbytu nabiału. – R. 2 (1926), nr 11, s. 58.
Zbyt nabiału w Polsce, produkcja mleczarska w Danii.
34. PYTANIE i – odpowiedź. – R. 1 (1925), nr 32, s. 220–225.
Handel zbożem w Polsce, działalność rolniczych spółdzielni handlowych „Rolnik”.
35. SAM sobie!. – R. 1 (1925), nr 44, s. 314–316.
Oszczędzanie.
36. SZKOLNE kasy oszczędności. – R. 1 (1925), nr 44, s. 312–314.
37. TYLKO tyle!. – R. 1 (1925), nr 51, s. 361–362.
Oszczędzanie.
38. Z Bychawy. – R. 2 (1926), nr 7, s. 37–40.
Bychawska Spółdzielnia Kredytowa.
39. Z Kujaw. – R. 1 (1925), nr 32, s. 226.
Działalność rolniczej spółdzielni handlowej w Lubrańcu „Rolnik”.
40. ZACZNIJMY w tym roku jubileuszowym! . – R. 1 (1925), nr 23, s. 152–154.
Handel zbożem, „Rolnik” rolnicze stowarzyszenie handlowe w Wielkopolsce.
41. ZIARNKO do ziarnka!. – R. 1 (1925), nr 44, s. [311]–312.
Odezwa ministra oświaty na temat oszczędzania, fragmenty.

III. ZAGADNIENIA OŚWIATOWE I WYCHOWANIE

42. BARDZO świeży dowód. – R. 2 (1926), nr 18, s. 94.
Zmiany w szkolnictwie, budowa szkoły powszechnej w Łososkowicach.
43. CZY oni troszczą się o nas?. – R. 1 (1925), nr 27, s. 180–184.
Wychowanie młodzieży.
44. GŁOS nauczycieli abstynentów w Poznaniu. – R. 1 (1925), nr 8, s. 33.
Apel nauczycieli o abstynencję.
45. JAKIEMI drogami?. – R. 1 (1925), nr 34, s. 236–242.
Edukacja i wychowanie.
46. KOMU i na co potrzebna?. – R. 2 (1926), nr 26, s. 134–140.
Nauka i oświata.
47. KOTLIŃSKI Fl[orentyń]. Ważność wychowania. – R. 1 (1925), nr 50, s. 353.
Wychowanie w rodzinie.
48. KTO z kim przestaje – R. 1 (1925), nr 10, s. 42.
Czytelnictwo.
49. LECZ zaklinam, – niech żywi nie tracą nadziei i przed narodem niosą oświaty kaganiec!. – R. 1 (1925), nr 19, s. [115]–118.
Znaczenie wykształcenia, fragmenty *Testamentu* Juliusza Słowackiego.
50. MŁODOŚCI, ty nad poziomy wylatuj!... . – R. 2 (1926), nr 24, s. [123]–126.
Rola wychowania i wykształcenia.
51. MYŚLMY o swojej przyszłości!. – R. 1 (1925), nr 42, s. 300–304.
Edukacja i wychowanie młodzieży.
52. NA drogę życia. – R. 1 (1925), nr 46, s. 325–326.
Znaczenie wykształcenia i wychowania moralnego.
53. NA szkołę. – R. 1 (1925), nr 2, s. [5]–6.
Oświata i szkoły w Stanach Zjednoczonych.
54. NOWY minister oświaty. – R. 1 (1925), nr 15, s. 82–85.
Mianowanie Stanisław Grabskiego, zadania nowego ministra.
55. OSĄDŹCIE sami!. – R. 2 (1926), nr 16, s. 78–80.
Zakończenie budowy szkoły powszechnej w Bychawie.
56. PODARKI serca. – R. 2 (1926), nr 8, s. 42–46.
Znaczenie wykształcenia i wychowania, wykorzystanie wiedzy.
57. POWINNIŚMY uczyć się całe życie!. – R. 1 (1925), nr 30, s. [203]–210.
Edukacja dorosłych, wykształcenie a jakość życia, czytelnictwo.
58. PRAWDZIWIE uczynek dobry. – R. 1 (1925), nr 41, 295–298.
Znaczenie wykształcenia i wykorzystanie wiedzy.
59. PRZYSIĘGA. – R. 2 (1926), nr 25, s. 129–132.
Wychowanie młodzieży, uczciwość, moralność.

60. RADOŚĆ serca. – R. 2 (1926), nr 10, s. [51]–54.
Kształtowanie postaw u młodych ludzi, moralność chrześcijańska.
61. SPOSÓB najpewniejszy. – R. 1 (1925), nr 2, s. 14–15.
Komisja Edukacji Narodowej.
62. TO jest niezbędne!. – R. 1 (1925), nr 33, s. 228–234.
Wykształcenie i praca.
63. U nas, a nie dla nas!. – R. 1 (1925), nr 43, s. 306–310.
Znaczenie wykształcenia i edukacji.
64. WEŹMY się!. – R. 1 (1925), nr 8, s. 30–31.
Analfabetyzm i sposoby zapobiegania.
65. WSKAZANIA ministra oświaty. – R. 1 (1925), nr 16, s. 97.
Edukacja i państwo, fragmenty książki Stanisława Grabskiego *Z zagadnień polityki narodowo-państwowej*.
66. Z Uchań. – R. 2 (1926), nr 7, s. 40.
Sprawozdanie z konferencji nauczycieli w Uchaniach.
67. ZDANIA Ministra Oświaty o wychowaniu. – R. 2 (1926), nr 16, s. 80–82.
Edukacja i państwo, fragmenty książki Stanisława Grabskiego *Z zagadnień polityki narodowo-państwowej*.

IV. ZAGADNIENIA RELIGIJNE I ETYCZNE

68. BALIŃSKI Michał. Kościół w Dubience. – R. 1 (1925), nr 32, s. [219]–220.
69. BOŻE Narodzenie. – R. 1 (1925), nr 52, s. [363].
Życzenia od redakcji i fragment kolędy.
70. CO może młodzieniec. – R. 1 (1925), nr 46, s. [323]–324.
Uroczystość św. Stanisława Kostki, sylwetka świętego.
71. „CÓŻEM dalej czynić miał, mój Panie?”. – R. 1 (1925), nr 49, s. 344–350.
Fragmenty książki ks. Piotra Skargi *Kazania na niedziele i święta całego roku*, komentarz.
72. DAR dla Królowej Korony Polskiej na Jasnej Górze. – R. 2 (1926), nr 20, s. [101]–103.
Relacja z obchodów święta Matki Boskiej Królowej Korony Polskiej, dar kobiet: berło i jabłko.
73. GRÓB Pański. – R. 1 (1925), nr 14, s. 78–79.
74. KONKORDAT. – R. 1 (1925), nr 16, s. 94–95.
75. KOŚCIÓŁ w Trzuszczanach. – R. 1 (1925), nr 47, s. [327].
76. KULTURA chrześcijańska. – R. 1 (1925), nr 21, s. 132–136.
Przywary polskie.
77. NIGDY nie stracone. – R. 2 (1926), nr 15, s. 74–76.
Wartości chrześcijańskie, patriotyzm.

78. PIELGRZYMKA młodzieży polskiej w Rzymie. – R. 1 (1925), nr 16, s. 96.
79. POLSCY żeglarze u Ojca św. – R. 1 (1925), nr 32, s. 226.
Wizyta żeglarzy z okrętu wojskowego „Lwów” u papieża.
80. POPIELEC. – R. 1 (1925), nr 9, s. 36–37.
Rozważania.
81. PROKOP, o., kapucyn. Św. Wojciech – R. 2 (1926), nr 22, s. [109].
Działalność ewangelizacyjna św. Wojciecha.
82. PRZED Twe ołtarze zanosim błaganie!. – R. 1 (1925), nr 23, s. [147]–149.
Kościoł w Kielczewicach, znaczenie Kościoła w Polsce.
83. RODZINA. – R. 2 (1926), nr 11, s. [55]–56.
Małżeństwo, sprzeciw wobec ślubów i rozwodów cywilnych.
84. „ROK ŚWIĘTY”. – R. 1 (1925), nr 1, s. 3–4.
Rok Święty obchodzony co 25 lat, zaplanowane uroczystości.
85. ŚWIĘTO Matki Boskiej Królowej Korony Polskiej. – R. 1 (1925), nr 18, s. 108–109.
Ustanowienie święta kościelnego i jego znaczenie.
86. ŚWIĘTO ofiary. – R. 1 (1925), nr 14, s. 68–72.
Zmartwychwstanie, rozważania.
87. UROCZYSTOŚCI 3 maja. – R. 1 (1925), nr 20, s. 124–129.
Święto Matki Boskiej Królowej Polski, relacja z obchodów w Polsce.
88. Z pielgrzymki do Rzymu. – R. 1 (1925), nr 25, s. 169–170.
Relacja biskupa Nowowiejskiego (diecezja płocka).
89. ZALESKA Z. Ofiara kobiet polskich. – R. 2 (1926), nr 18, s. [89]–90.
Pielgrzymka kobiet na Jasną Górę z berłem jako wotum za cud nad Wisłą w 1920 roku.
90. ŻYCIE twarde. – R. 2 (1926), nr 1, s. 2–6.
Miłość bliźniego.

V. ZAGADNIENIA POLITYCZNE I NARODOWE

91. CZY nieznanym?. – R. 1 (1925), nr 45, s. 322.
Grób Nieznanego Żołnierza w Warszawie, historia.
92. CZEGO chcą oni?. – R. 1 (1925), nr 19, s. 119–120.
Komuniści w Polsce i Europie.
93. HASŁO Polaka. – R. 2 (1926), nr 3, s. 12–13.
94. HENRYK Sienkiewicz o Niemcach. – R. 1 (1925), nr 48, s. [335]–342.
Wady i zalety Polaków, stosunki polsko-niemieckie, Niemcy w literaturze.
95. JAK się przyczynić do dobra swojego narodu. – R. 2 (1926), nr 5, s. 24–27.
Cechy dobrego Polaka.

96. JUŻ oni spełnili. – R. 1 (1925), nr 4, s. [13]–14.
Pamięć poległym żołnierzom, Grób Nieznanego Żołnierza w Warszawie.
97. [KWIATKOWSKI Antoni, ks.]. ...[bez tytułu]. – R. 2 (1926), nr 17, s. 84–88.
Znaczenie niepodległości, wojska, jedności narodowej, Żydzi w Polsce.
98. KTO i jak ma Ją ratować?, [cz. 1]. – R. 2 (1926), nr 18, s. 95–96.
Zagrożenia dla niepodległości Polski, komunizm, fragmenty książki Charles'a Sarolea *Wrażenia z Rosji Sowieckiej*.
99. KTO i jak ma ją ratować?, [cz. 2]. – R. 2 (1926), nr 19, s. [97]–100.
Zagrożenia dla niepodległości Polski, komunizm, fragmenty książki Charles'a Sarolea *Wrażenia z Rosji Sowieckiej*.
100. KUTRZEBA Stanisław. Co warte dla nas własne państwo?. – R. 2 (1926), nr 18, s. 90–94.
101. MIŁOŚĆ i mądrość dla ojczyzny. – R. 1 (1925), nr 51, s. 362.
102. MOSZCZEŃSKA I. Wartość wojska podczas pokoju. – R. 1 (1925), nr 50, s. 354–355.
103. NARÓD poległym bohaterom. – R. 1 (1925), nr 45, s. 318–321.
Święto Niepodległości 11 listopada.
104. O nowy hymn polski. – R. 1 (1925), nr 36, s. 253.
105. POLITYKA. – R. 1 (1925), nr 12, s. 57–59.
Stosunki polsko-niemieckie.
106. ROSNĄ siły nasze. – R. 1 (1925), nr 41, s. 293–295.
Wojsko polskie.
107. SIŁA i prawo. – R. 1 (1925), nr 14, s. 74–77.
Sytuacja polityczna Polski i Europy w XIX i XX wieku.
108. SIŁA narodu. – R. 1 (1925), nr 35, s. 244–250.
Znaczenie armii, relacja z manewrów wojskowych pod Brodami i Toruniem.
109. TRUD i wartość Państwa Polskiego. – R. 2 (1926), nr 12, s. [59]–60.
Fragmenty książki Stanisława Kutrzeby *Polska współczesna*.
110. U sąsiadów. – R. 2 (1926), nr 22, s. [109]–116.
Stosunki polsko-rosyjskie.
111. U sąsiadów, dokończenie. – R. 2 (1926), nr 23, s. [117]–122.
Stosunki polsko-rosyjskie.
112. ZMYŚL państwowy. – R. 2 (1926), nr 13, s. [63]–64.
Fragmenty książki Stanisława Kutrzeby *Polska współczesna*.

VI. ZAGADNIENIA HISTORYCZNE

113. BITWA pod Raławicami. – R. 1 (1925), nr 15, s. 85–86.
Przebieg bitwy.

114. DLA Twego szczęścia Narodzie!. – R. 1 (1925), nr 22, s. 140–143.
Powstanie styczniowe w sztuce i literaturze.
115. DZIEWIĘĆSETNA rocznica. – R. 1 (1925), nr 1, s. 4.
Rocznica koronacji króla Bolesława Chrobrego.
116. GODZIEN pochwały i naśladowania!. – R. 1 (1925), nr 25, s. 164–169.
Sytuacja polityczna Polski w XVI wieku, sylwetka i osiągnięcia króla Stefana Batorego.
117. KUTRZEBA S[tanisław]. Ustalenie granic Rzeczypospolitej Polskiej. – R. 2 (1926), nr 20, s. 103–104.
118. ONI tak, a my – jak?. – R. 1 (1925), nr 18, s. 110–113.
Okoliczności uchwalenia Konstytucji 3 maja.
119. RODACY, odzyskaliśmy jedno, teraz odzyskajmy – drugie!. – R. 1 (1925), nr 28, s. [187]–193.
Przyczyny rozbiorów Polski, fragmenty książki Stanisława Staszica *Przestrogi dla Polski*.
120. WSPOMNIENIA o Bolesławie Chrobrym. – R. 1 (1925), nr 23, s. 151–152.
121. ZASŁUGI Bolesława Chrobrego. – R. 1 (1925), nr 24, s. 157–160.

VII. ZAGADNIENIA GEOGRAFICZNE

122. BUJAK Fr[anciszek]. Bogactwa przyrodzone Polski. – R. 1 (1925), nr 36, s. 253.
Zasoby naturalne Polski.
123. KOTLIŃSKI Fl[orentyn]. Granice Polski. – R. 2 (1926), nr 11, s. 57–58.
124. KOTLIŃSKI Fl[orentyn]. Położenie Polski w Europie. – R. 2 (1926), nr 7, s. 36–37.
125. LUDNOŚĆ Gdańska. – R. 1 (1925), nr 11, s. 49–52.
Utworzenie Wolnego Miasta Gdańska, ludność.
126. MIĘDZYRZECZ Podlaski. – R. 1 (1925), nr 45, s. [317].
Rys historyczno-geograficzny.
127. POLSKA. – R. 1 (1925), nr 24, s. 156–157.
Obszar, granice, dostęp do morza, sąsiedzi.
128. ZNACZENIE morza. – R. 1 (1925), nr 22, s. 143–144.
129. ZNACZENIE morza. – R. 1 (1925), nr 23, s. 150.

VIII. INNE

130. CO to będzie?. – R. 1 (1925), nr 11, s. 51–52.
Wpływ pogody na rośliny.
131. JEDENASTOLETNI bohater. – R. 1 (1925), nr 50, s. 353–354.
Odwaga.

132. KOLEJ żelazna. – R. 2 (1926), nr 3, s. [11].
Historia kolei.
133. KTO ja, wróg twój, czy przyjaciel?. – R. 1 (1925), nr 39, s. 276–282.
Znaczenie drzew, drzewa w literaturze.
134. KWIATY i ludzie. – R. 1 (1925), nr 36, s. 254–258.
Rośliny w sztuce, rośliny lecznicze.
135. PIES. – R. 1 (1925), nr 36, s. [251]–252.
Pies w obejściu.
136. POKAZ inwentarza w Wilkołazie. – R. 2 (1926), nr 6, s. [29].
Stan rolnictwa w Polsce.
137. PRZYKŁAD godny naśladowania. – R. 1 (1926), nr 13 s. 66.
Akcja sadzenia drzewek owocowych.
138. SŁOŃ. – R. 2 (1926), nr 7, s. [35].
Cyrk.
139. WALKA człowieka z powietrzem. – R. 1 (1925), nr 51, s. [357]–359.
Historia lotnictwa.

IX. OSOBY

140. WSPOMNIENIE o Bolesławie **Chrobrym**. – R. 1 (1925), nr 23, s. 151–152.
141. JAN Karol **Chodkiewicz**. – R. 1 (1925), nr 13, s. [63]–68.
Wspomnienie w rocznicę urodzin.
142. ROCZNICA. – R. 1 (1925), nr 7, s. [25]–27.
Sylwetka i zasługi Stefana **Czarnieckiego**.
143. Ś.P. KSIĄDZ kardynał Edmund **Dalbor** arcybiskup gnieźnieński-poznański, prymas Polski. – R. 2 (1926), nr 8, s. [41]–42.
Wspomnienie.
144. Ś.P. KSIĄDZ biskup Franciszek **Jaczewski**. – R. 1 (1925), nr 50, s. [350]–352.
Wspomnienie.
145. MOGĄ a nie chcą!. – R. 2 (1926), nr 5, s. 28.
Fabian **Kaliski**, wspomnienie i sylwetka.
146. KSIĄDZ Stanisław **Konarski**. – R. 1 (1925), nr 17, s. [99]–102.
Wspomnienie.
147. ZYGMUNT **Krasiński**. – R. 1 (1925), nr 11, s. [47]–49.
Wspomnienie w rocznicę śmierci, fragmenty utworów.
148. SZMIGIELSKI Jan, ks. Zgon wielkiego obywatela. – R. 2 (1926), nr 5, s. 27–28.
Kardynał Franciszek Józef **Mercier**, prymas Belgii, wspomnienie.

149. ADAM **Mickiewicz**. – R. 1 (1925), nr 6, s. [21]–22.
Wspomnienie.
150. STANISŁAW **Moniuszko**. – R. 1 (1925), nr 12, s. [55]–57.
Wspomnienie w rocznicę urodzin.
151. PAPIEŻ **Pius Jedenasty**. – R. 1 (1925), nr 16, s. 91–94.
Sylwetka.
152. KSIĄŻĘ Józef **Poniatowski**. – R. 1 (1925), nr 5, s. [17].
Wspomnienie.
153. Ś.P. TADEUSZ **Prószyński**. – R. 1 (1925), nr 8, s. [29]–30.
Wspomnienie.
154. Ś.P. WŁADYSŁAW **Reymont**. – R. 1 (1925), nr 52, s. 364–366.
Biografia, mowa pogrzebowa, fragment powieści *Chłopi*.
155. Ś.P. KSIĄDZ arcybiskup Kazimierz **Ruszkiewicz**. – R. 1 (1925), nr 14, s. [73].
Wspomnienie.
156. DOKTÓR Jan **Sawicki**. – R. 1 (1925), nr 47, s. 327–334.
Wspomnienie, fragmenty pamiętników.
157. HENRYK **Sienkiewicz**. – R. 1 (1925), nr 37, s. 260–266.
Wspomnienie.
158. PAN prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Stanisław **Wojciechowski**. – R. 1 (1925), nr 26, s. [171]–177.
Sylwetka.

X. POEZJA

159. ANTONIEWICZ Karol, ks. U stóp Krzyża. – R. 2 (1926), nr 10, s. [51].
160. ANTONIEWICZ Karol, ks. U stóp Krzyża. – R. 2 (1926), nr 26, s. [133].
161. ASNYK Adam. Dwa anioły. – R. 1 (1925), nr 40, s. [283]–284.
162. ASNYK [Adam]. Pod stopy krzyża. – R. 1 (1925), nr 39, s. 278.
163. BEŁZA Władysław. Chodzi Jezus malutki. – R. 2 (1926), nr 5, s. [23].
164. BEŁZA Władysław. Ucz się chłopcze!. – R. 1 (1925), nr 25, s. [163].
165. BOGUSŁAWSKI Antoni. Kościuszeko. – R. 1 (1925), nr 15, s. 86.
166. [BUKOWIECKA Zofia]. Pójdźmy razem! / Jaskółka [pseud.]. – R. 2 (1926), nr 11, s. 57.
167. BUKOWIŃSKI Władysław. Myśl. – R. 1 (1925), nr 8, s. 31.
168. BYSTRZYCKI Jerzy. Pójdźcie pod Krzyż!. – R. 1 (1925), nr 10, s. [41].
169. BYSTRZYCKI Jerzy. Skon. – R. 1 (1925), nr 14, s. 79.
170. CZENCZ WŁ[adysław], ks. Krzyż. – R. 2 (1926), nr 13, s. 65.
171. CZERWIENSKI Bolesław. Kto silniejszy. – R. 1 (1925), nr 17, s. 103.
172. DANIŁOWSKI G[ustaw]. Dzwon. – R. 1 (1925), nr 31, s. [211].

173. GOMULICKI Wiktor. Matka Boska Częstochowska. – R. 1 (1925), nr 20, s. [123]–124.
174. GÓRSKA Janina. Zmartwychwstanie. – R. 2 (1926), nr 14, s. 68.
175. [GROT-BĘCZKOWSKI Alfred]. W dniu Zmartwychwstania / T. Kończyc [pseud.]. – R. 2 (1926), nr 15, s. [73].
176. [GRUDZIŃSKI Stanisław]. Wierzę / Kazimierz Grzymała [pseud.]. – R. 1 (1925), nr 39, s. [275]–276.
177. KAROLI Władysław. Modlitwa Jagiełły. – R. 2 (1926), nr 12, s. [59].
178. KONDRATOWICZ Ludwik. Książd Piotr Skarga. – R. 1 (1925), nr 49, s. [343]–344.
179. KONOPNICKA M[aria]. Adam Mickiewicz ludowi polskiemu. – R. 1 (1925), nr 24, s. [155]–156.
180. KONOPNICKA M[aria]. Bądź silnym!. – R. 1 (1925), nr 14, s. 77.
181. KONOPNICKA M[aria]. Hymn nowej Polski. – R. 2 (1926), nr 3, s. 13.
182. KONOPNICKA M[aria]. Jeśli nasza dobra doła... – R. 2 (1926), nr 1, s. [1].
183. KONOPNICKA M[aria]. Kto sprzedaje ziemię. – R. 2 (1926), nr 6, s. 30.
184. KONOPNICKA M[aria]. Rodakom. – R. 2 (1926), nr 7, s. 36.
185. KONOPNICKA Maria. Z kołędą / Marja Konopnicka. – R. 2 (1926), nr 4, s. [17].
186. [KUCHARCZYK Antoni]. Galopujące suchoty / Jantek z Bugaja [pseud.]. – R. 2 (1926), nr 24, s. [123].
187. KURAŚ Ferdynand. Dam ci radę... – R. 1 (1925), nr 6, s. 23.
188. KURAŚ Ferdynand. Do Królowej Niebios. – R. 1 (1925), nr 18, s. 109–110.
189. KURAŚ Ferdynand. Nie tędy – R. 1 (1925), nr 19, s. 118.
190. KURAŚ Ferdynand. Wiara. – R. 1 (1925), nr 5, s. 19.
191. LIGOCKI Edward. Pobudka. – R. 1 (1925), nr 45, s. 321.
192. MAĆZKA Józef. Spadek. – R. 1 (1925), nr 12, s. 60.
193. MAĆZKA Juliusz. Ojczyzno droga. – R. 1 (1925), nr 12, s. 57.
194. MICKIEWICZ Adam. W kole młodości. – R. 1 (1925), nr 27, s. 184.
195. MIRSKI Józef. Młodemu. – R. 1 (1925), nr 46, s. 325
196. NIEMCZEWICZ J[ulian] Ursyn. Bolesław Chrobry czyli Wielki. – R. 1 (1925), nr 23, s. 150–151.
197. NOWAK K., ks. Bogarodzico!. – R. 1 (1925), nr 18, s. [107].
198. OPPMAN Artur. Kochaj żołnierza!. – R. 1 (1925), nr 45, s. 318.
199. OPPMAN Artur. Niewiast polskich serca święte. – R. 2 (1926), nr 21, s. [105].
200. OPPMAN Artur. Odsłonięcie pomnika Księcia Józefa. – R. 1 (1925), nr 35, s. [243]–244.
201. OPPMAN Artur. Ofiarowanie siebie Ojczyźnie. – R. 1 (1925), nr 34, s. [235].
202. OPPMAN A[rtur]. W pole, do roboty, bo wiosna! – R. 2 (1926), nr 15, s. [73].
203. OPPMAN Artur. Wiara, Nadzieja i Miłość. – R. 1 (1925), nr 16, s. 94.
204. OPPMAN Artur. Za co ty walczysz polski żołnierzu? – R. 1 (1925), nr 43, s. [305].
205. [PIETKIEWICZ Antoni]. * Alleluja! Niech opłynie ... / Adam Pług [pseud.]. – R. 1 (1925), nr 15, s. 82.

206. [PIETKIEWICZ Antoni]. Na Zmartwychwstanie Pańskie / Adam Pług [pseud.]. – R. 1 (1925), nr 15, s. [81]–82.
207. [PODHORSKA–OKOŁÓW Janina]. Zmartwychwstanie / Bożymir [pseud.]. – R. 2 (1926), nr 14, s. [67].
208. POL [Wincenty]. Pieśń o ziemi naszej. – R. 1 (1925), nr 36, s. 254.
209. POL Wincenty. Psalm 31. – R. 2 (1926), nr 25, s. [127].
210. POL Wincenty. Skowronek. – R. 2 (1926), nr 9, s. [47].
211. RELIDZYŃSKI Józef. Mój zmarły przyjacielu. – R. 1 (1925), nr 22, s. 143.
212. RELIDZYŃSKI Józef. Na warcie. – R. 1 (1925), nr 42, s. [299].
213. RELIDZYŃSKI Józef. Ojczyzno moja!. – R. 1 (1925), nr 13, s. 68.
214. RELIDZYŃSKI Józef. Śmierć legionisty. – R. 1 (1925), nr 45, s. 321–322.
215. RELIDZYŃSKI Józef. Z rozmyślań. – R. 1 (1925), nr 51, s. 359.
216. ROGOWSKI H. Do młodej przyjaciółki. – R. 1 (1925), nr 25, s. 169.
217. ROKICKI Piotr. Hymn. – R. 1 (1925), nr 18, s. 113–114.
218. SIENKIEWICZ Henryk. Pieśń litewskich borów. – R. 1 (1925), nr 37, s. [259].
219. SŁOŃSKI Edward. Kto Ciebie chciał, ten wierzył... – R. 1 (1925), nr 38, s. [267].
220. SŁOŃSKI Edward. Już Ją widzieli idącą... – R. 2 (1926), nr 17, s. 84.
221. STACHYRA Andrzej. Wiosno, ty bądź zawsze z nami!. – R. 2 (1926), nr 20, s. 103.
222. SZYMAŃSKI Władysław. To go raduje i krzepi. – R. 1 (1925), nr 20, s. 129.
223. UJEJSKI Kornel. Akt wiary. – R. 1 (1925), nr 9, s. [35].
224. UJEJSKI Kornel. Anioł Pański. – R. 1 (1925), nr 21, s. 131.
225. UJEJSKI Kornel. Pieśń. – R. 1 (1925), nr 9, s. [35]–36.
226. UJEJSKI Kornel. Przekłęci. – R. 1 (1925), nr 28, s. 194.
227. WATERMAN Nixon. Marzenia Matki. – R. 1 (1925), nr 16, s. 96.
228. WIENIAWSKI Julian. „Człowiek wtedy...” [wers]. – R. 1 (1925), nr 26, s. 177.
229. WITWICKI S[tefan]. Modlitwa. – R. 1 (1925), nr 27, s. [179].
230. WOYCZYŃSKI K[azimierz]. Mam wiarę. – R. 1 (1925), nr 21, s. 136.

XI. AFORYZMY I CYTATY

231. ADDISON [Joseph]. Jeżeli chcesz mieć... – R. 1 (1925), nr 23, s. 152.
232. ANGELL [George Thorndike]. Nigdy nie zapominajmy... / Jerzy T. Angell. – R. 1 (1925), nr 13, s. 70.
233. ANONIM. Szlachetne serce wzgardzi rozkoszą... – R. 1 (1925), nr 12, s. 61.
234. ANTONIEWICZ Karol, ks. Pijak unieszczęśliwia siebie... – R. 1 (1925), nr 8, s. 33.
235. ASNYK Adam. I cóż świętszego... – R. 2 (1926), nr 6, s. [29].
236. ASNYK Adam. I w mojej starej głowie... – R. 1 (1925), nr 28, s. 193.
237. ASNYK Adam. Miejmy odwagę!. – R. 1 (1925), nr 1, s. 3.

238. ASNYK Adam. Rozumu, nieugiętej woli... – R. 1 (1925), nr 29, s. 202.
239. ASNYK Adam. Szczęśliwy, kto szedł naprzód... – R. 2 (1926), nr 13, s. 66.
240. AUERBACH [Erich]. Kto w ciemności... – R. 1 (1925), nr 5, s. [17].
241. BEECHER. Szlachetność nie na sile polega... – R. 1 (1925), nr 8, s. 31.
242. BEŁZA Władysław. Ojczyzno moja miła... – R. 2 (1926), nr 18, s. 94.
243. BIELSKI Marcin. Bogactwo bez rozumu?... – R. 2 (1926), nr 5, s. [23].
244. BOCHWIC Florian. Pracuj człowiecze... – R. 1 (1925), nr 36, s. 253.
245. BOK Edward. Ten tylko osiągnie powodzenie... – R. 1 (1925), nr 2, s. 7.
246. BRODZIŃSKI Kazimierz. Natośmy wielkość poznali... – R. 1 (1925), nr 25, s. 169.
247. CHILON. Trzy najtrudniejsze rzeczy... – R. 1 (1925), nr 2, s. 8.
248. CHOCISZEWSKI Józef. Trudno nawet marzyć... – R. 1 (1925), nr 9, s. 37.
249. CHODKOWSKI W., ks. Nauka służy prawdzie. – R. 2 (1926), nr 5, s. [23].
250. [COOKE Edmund Vance]. Nie to ci ubliża, że upadłeś... / E. Wance Cook. – R. 1 (1925), nr 11, s. 51.
251. CZŁEK nie rodzi się mądrym... – R. 2 (1926), nr 16, s. 80.
252. DANIŁOWSKI G[ustaw]. Patrzenie na orła... – R. 1 (1925), nr 32, s. 225.
253. DĘBICKI Zdzisław. Za przyszłość narodu... – R. 2 (1926), nr 12, s. 61.
254. DUCHIŃSKA Seweryna. Z niezłomną wolą... – R. 1 (1925), nr 27, s. 184.
255. DUCHIŃSKI F[ranciszek] H[enryk]. Życie... – R. 1 (1925), nr 32, s. 225.
256. DZIEDUSZYCKI Wojciech. W pracy szczęście... – R. 1 (1925), nr 32, s. 225.
257. EMERSON [Ralf Waldo]. Charakter to siła... – R. 1 (1925), nr 15, s. 85.
258. EMERSON [Ralf Waldo]. Nieskazitelność... – R. 1 (1925), nr 8, s. 31.
259. FREDRO A[ndrzej] M[aksymilian]. Niemala mądrość... – R. 1 (1925), nr 18, s. 109.
260. GARFIELD. Sprawy tego świata... – R. 1 (1925), nr 3, s. 11.
261. [GOETHE Johann Wolfgang von]. Nauczyciel, który umiał ... / Gete. – R. 1 (1925), nr 13, s. 69.
262. GOŁUCHOWSKI Józef. Za prawdziwą oświatą... – R. 1 (1925), nr 19, s. 118.
263. HUBBARD [Elbert]. Postarajmy się zachować... – R. 1 (1925), nr 15, s. 90.
264. JANISZEWSKI J[ózef], ks. Polska odzyska ... – R. 1 (1925), nr 9, s. 37.
265. JANKOWSKI Czesław. Potęgą własnych... – R. 1 (1925), nr 28, s. 194.
266. JESKE-CHOIŃSKI T[eodor]. Tylko odważnych... – R. 1 (1925), nr 20, s. 129.
267. K. N. Wracając do rynku ... – R. 1 (1925), nr 13, s. 70.
268. KACZKOWSKI Zygmunt. Wytrwałość i praca... – R. 1 (1925), nr 36, s. 252.
269. KACZKOWSKI Zygmunt. Wytrwałość i praca to... – R. 1 (1925), nr 36, s. 254.
270. KALINKA Walery, ks. Tylko prawdą... – R. 1 (1925), nr 40, s. 290.
271. KANT [Immanuel]. Dwie rzeczy... – R. 1 (1925), nr 14, s. 79.
272. KNOWLES Lawrence F[rederic]. Wątpiącym... – R. 1 (1925), nr 11, s. 51.
273. KOCHANOWSKI Jan. A ja tak rozumiem... – R. 2 (1926), nr 11, s. 56.
274. KOCHANOWSKI Jan. Dwie rzeczy... – R. 1 (1925), nr 16, s. 97.

275. KOCHANOWSKI Jan. Nieprześlącona rzecz... – R. 2 (1926), nr 7, s. [35].
276. KOCHANOWSKI Jan. Piękne sumienie... – R. 1 (1925), nr 16, s. 96.
277. KOCHANOWSKI Jan. Szczęśliwy, który... – R. 2 (1926), nr 20, s. 104.
278. KORZENIOWSKI Józef. Ludzie nie dowierzają... – R. 1 (1925), nr 25, s. 169.
279. KRASIŃSKI Zygmunt. Niech nas darmo... – R. 1 (1925), nr 1, s. 2.
280. LEGATOWICZ [Ignacy]. Nie ten jest... – R. 1 (1925), nr 22, s. 144.
281. LENARTOWICZ Teofil. Póki młodość w tobie... – R. 2 (1926), nr 7, s. 37.
282. LIEBELT Karol. Nie schylaj czoła... – R. 1 (1925), nr 51, s. 360.
283. LIEBELT Karol. Przeszłość każda... – R. 1 (1925), nr 18, s. 110.
284. LIEBELT Karol. Wielkie dzieła... – R. 1 (1925), nr 51, s. 359.
285. MERCIER [Desiré-Joseph]. Religia Chrystusa... / kardynał Mercier. – R. 1 (1925), nr 1, s. 2.
286. MICHELET [Jules]. Tylko wielkie serca... / Juljusz Michelet. – R. 1 (1925), nr 14, s. 77.
287. MICKIEWICZ Adam. Nauką i pieniędzmi... – R. 1 (1925), nr 29, s. 202.
288. MINASOWICZ [Józef Dionizy]. Słodko umrzeć... – R. 1 (1925), nr 15, s. 87.
289. MINASOWICZ [Józef Dionizy]. Takich nauczycieli... – R. 2 (1926), nr 16, s. 80.
290. MIRABEAU [Honoré Gabriel Riqueti de]. Nie ma nic niemożliwego... – R. 1 (1925), nr 3, s. 11.
291. MORAWSKI Franciszek. Życie ludzkie... – R. 1 (1925), nr 27, s. 184.
292. MORLEY [John]. Wielkie, na cały świat ... / Jan Morley. – R. 1 (1925), nr 16, s. 96.
293. MÜLLER. Od jednego cięcia... – R. 1 (1925), nr 23, s. 149.
294. NIE dawajcie dzieciom ani wina ... – R. 1 (1925), nr 13, s. 71.
295. NIEDBALSKI Aleksander. Dopóki w każdej chacie... – R. 1 (1925), nr 9, s. 40.
296. OSIŃSKI [Ludwik]. Chociaż chłosta... – R. 1 (1925), nr 19, s. 120.
297. OSIŃSKI [Ludwik]. Równiej kary godni... – R. 1 (1925), nr 19, s. 120.
298. PITAGORAS. Wybieraj zawsze... – R. 1 (1925), nr 23, s. 154.
299. PLUTARCH. Łatwiej jest zawsze... – R. 1 (1925), nr 16, s. 94.
300. [PRZESMYCKI Zenon]. Cierpliej pracy... / Miriam-Przesmycki [pseud.] – R. 2 (1926), nr 13, s. 64.
301. RADOWIECKI Andrzej, ks. Ojczyzna po Panu Bogu... – R. 1 (1925), nr 50, s. 352.
302. RADOWIECKI Andrzej, ks. Źle umrzeć może... – R. 1 (1925), nr 50, s. 352.
303. REYMONT Wład[ysław]. Po zimie zawieszna przychodzi... – R. 2 (1926), nr 5, s. [23].
304. REYMONT Wład[ysław]. Dufajcie, bo pokrzywdzone... – R. 2 (1926), nr 5, s. [23].
305. REYMONT Wład[ysław]. Ofiarną krwią... – R. 2 (1926), nr 5, s. [23].
306. REYMONT Wład[ysław]. Ale kto jeno o chleb... – R. 2 (1926), nr 5, s. [23].
307. REYMONT Wład[ysław]. Kto ino wyrzeka ... – R. 2 (1926), nr 5, s. [23].
308. ROOSEVELT [Franklin Delano]. Powodzenie ... – R. 1 (1925), nr 5, s. [17].
309. RYDEL Lucjan. Nauka – dobra rzecz... – R. 2 (1926), nr 5, s. [23].
310. SAMA nauka i mądrość nie wystarczą ... – R. 2 (1926), nr 16, s. 80.

311. SENECA. Kto nie karze występków... / Seneka. – R. 1 (1925), nr 19, s. 120.
312. SEUME [Johann]. Religia jest najlepszą... – R. 1 (1925), nr 16, s. 94.
313. SEVERY Mekin L. Nie pomyślność... – R. 1 (1925), nr 11, s. 52.
314. SKARGA Piotr, ks. Co rozumem ... – R. 1 (1925), nr 17, s. 102.
315. SKARGA Piotr, ks. Miłujcie tę ojczyznę... – R. 1 (1925), nr 2, s. 6.
316. SKARGA Piotr, ks. Pięknie śpiewa... – R. 2 (1926), nr 5, s. [23].
317. SKARGA Piotr, ks. Rychlej się uczeń... – R. 1 (1925), nr 17, s. 102.
318. SUPIŃSKI Józef. Bez pragnienia... – R. 1 (1925), nr 22, s. 143.
319. SUPIŃSKI Józef. Kto się uczy myśleć... – R. 1 (1925), nr 21, s. 136.
320. ŚNIADECKI Jędrzej. Pijaństwo nas gubi... – R. 1 (1925), nr 11, s. 54.
321. TARNOWSKI Stanisław. Człowiek tyle wart... – R. 1 (1925), nr 25, s. 169.
322. TOWBRIDGE Townsend J[ohn]. Co masz czynić... – R. 1 (1925), nr 11, s. 52.
323. WOLSKI Kalikst. Ojczyzna, to matka... – R. 1 (1925), nr 50, s. 352.

XII. PRZYSŁOWIA

324. JAK na Wielkanoc pada ... (przysłowie polskie). – R. 2 (1926), nr 13, s. 66.
325. JAK w Wielki Piątek ... (przysłowie polskie). – R. 2 (1926), nr 13, s. 66.
326. JEŚLI w Wielki Piątek ... (przysłowie polskie). – R. 2 (1926), nr 13, s. 66.
327. JEŚLI zapusty pogodne ... (przysłowie polskie). – R. 2 (1926), nr 13, s. 66.
328. KIEDY w Wielki Piątek ... (przysłowie polskie). – R. 2 (1926), nr 13, s. 66.
329. NAPRZÓD zamieć przed własnym progiem ... (przysłowie szwedzkie). – R. 1 (1925), nr 5, s. [17].
330. POGODA w kwietną niedzielę ... (przysłowie polskie). – R. 2 (1926), nr 13, s. 65.
331. POGODNY dzień wielkanocny ... (przysłowie polskie). – R. 2 (1926), nr 13, s. 66.
332. TYLKO na drzewo okryte owocem ... (przysłowie perskie). – R. 1 (1925), nr 16, s. 95.
333. W dniu krzyżowe męka Boża ... (przysłowie polskie). – R. 2 (1926), nr 13, s. 65.
334. W Wielki Piątek ... (przysłowie polskie). – R. 2 (1926), nr 13, s. 66.

XIII. LISTY

335. FILS Antoni, Józef Mazurkiewicz. Z Koła Młodzieży w Wincentówku (gmina Bychawa) piszą do nas... – R. 1 (1925), nr 13, s. 71.
Sprawozdanie roczne.
336. LIST do Orła Białego z Bychawy. – R. 1 (1925), nr 2, s. 7.
Zabawa choinkowa dla dzieci, działalność nauczycieli.

337. LIST do Orła Białego z Bychawy. – R. 1 (1925), nr 6, s. 23–24.
Bychawskie koło młodzieży, działalność.
338. LIST z Bychawy. – R. 1 (1925), nr 19, s. 120–122.
Obchody rocznicy uchwalenia Konstytucji 3-go Maja, Kasa Kredytowa w Bychawie.
339. LIST z Bychawy. – R. 1 (1925), nr 27, s. 185–186.
Zakończenie roku szkolnego; przedstawienie, Koło Polskiej Macierzy Szkolnej w Bychawie, utworzenie; Marianna Baranowa, wspomnienie.
340. LIST z Bychawy. – R. 1 (1925), nr 32, s. 226.
Bychawskie Koło Polskiej Macierzy Szkolnej.
341. STACHYRA Andrzej (z Kolonii Kosarzewa Dolnego). List do „Orła Białego”. – R. 2 (1926), nr 7, s. 37.
Oświata.
342. WŁADEMSKI. Dwa głosy do Orła Białego z Piask pod Lublinem. – R. 1 (1925), nr 13, s. 69.
Rada Gminna w Piaskach, uchwały, komentarz.

XIV. DZIAŁY STAŁE

343. CZAS i praca
R. 1 (1925): nr 1, s. 2–3; nr 2, s. 6–7; nr 3, s. 10–11; nr 4, s. 15–16; nr 5, s. 18–19; nr 6, s. 22–23; nr 7, s. 27–28; nr 8, s. 31–33; nr 9, s. 37–39; nr 10, s. 43–45; nr 11, s. 52–54; nr 12, s. 61; nr 13, s. 70–71; nr 14, s. 79–80; nr 16, s. 97–98.
344. NOWINY
R. 2 (1926), nr 3, s. 15–16.
345. NOWINY z Polski
R. 1 (1925): nr 2, s. 8; nr 3, s. 12; nr 4, s. 16; nr 5, s. 20; nr 6, s. 24; nr 7, s. 28; nr 8, s. 33–34; nr 9, s. 39–40; nr 10, s. 45–46; nr 11, s. 54; nr 13, s. 72; nr 14, s. 80; nr 15, s. 90; nr 16, s. 98; nr 18, s. 114; nr 20, s. 129–130; nr 21, s. 138; nr 23, s. 154; nr 24, s. 162; nr 25, s. 170.
346. OD Redakcji
R. 1 (1925), nr 50 s. 355.
347. ODPOWIEDZI Redakcji
R. 1 (1925), nr 13, s. 72.
348. ROZMAITOŚCI
R. 1 (1925): nr 3, s. 12; nr 8, s. 34; nr 9, s. 40; nr 13, s. 72.
349. WIADOMOŚCI polityczne

R. 1 (1925): nr 4, s. 16; nr 5, s. 20; nr 7, s. 28; nr 8, s. 34; nr 9, s. 40; nr 10, s. 46; nr 11, s. 54; nr 12, s. 62; nr 13, s. 72; nr 14, s. 80; nr 15, s. 90; nr 16, s. 98; nr 17, s. 106; nr 18, s. 114; nr 20, s. 130; nr 21, s. 138.

INDEKS OSOBOWY

- Addison zob. Addison Joseph
Addison Joseph 231
Angell George Thorndike 232
Angell Jerzy T. zob. Angell George Thorndike
Anonim 233
Antoniewicz Karol, ks. 159, 160, 234
Asnyk zob. Asnyk Adam
Asnyk Adam 161, 162, 235, 236, 237, 238, 239
Auerbach zob. Auerbach Erich
Auerbach Erich 240
- Baliński Michał 68**
Beecher 241
Bełza Władysław 163, 164, 242
Bęczkowski Alfred zob. Grot-Bęczkowski Alfred
Bielski Marcin 243
BochwicFlorjan zob. Bochwic Florian
Bochwic Florian 244
Bogusławski Antoni 165
Bok Edward 245
Bolesław Chrobry, król Polski 15, 22, 116, 120, 121, 128, 129, 140
Bożymir [pseud.] zob. Podhorska-Okołów Janina
Brodziński Kazimierz 246
Bujak Franciszek 122
Bukowiecka Zofia 166
Bukowiński Władysław 167
Bystrzycki Jerzy 168, 169
- Chilon 247
Chociszewski Józef 248
- Chodkiewicz Jan Karol 141
Chodkowski W., ks. 249
Choiński Teodor zob. Jeske-Choiński Teodor
Cook Wance E. zob. Cooke Edmund Vance
Cooke Edmund Vance 250
Czarnecki Stefan 142
Czencz Władysław, ks. 170
Czerwieński Bolesław 171
- Dalbor Edmund, ks. abp 143
Daniłowski G. zob. Daniłowski Gustaw
Daniłowski Gustaw 172, 252
Dębicki Zdzisław 253
Duchińska Seweryna 254
Duchiński F. H. zob. Duchiński Franciszek Henryk
Duchiński Franciszek Henryk 255
Dzieduszycki Wojciech 256
- Emerson zob. Emerson Ralf Waldo
Emerson Ralf Waldo 257, 258
- Felka 6
Flis Antoni 335
Fredro A. M. zob. Fredro Andrzej Maksymilian
Fredro Andrzej Maksymilian 259
- Garfield 260
Gete zob. Goethe Johann Wolfgang von
Goethe Johann Wolfgang von 261
Gołuchowski Józef 262

- Gomulicki Wiktor 173
Górska Janina 174
Grabski Stanisław 54, 65, 67
Grot-Bęczkowski Alfred 175
Grudziński Stanisław 176
Grzymała Kazimierz [pseud.] zob. Grudziński Stanisław
- Hubbard zob. Hubbard Elbert
Hubbard Elbert 263
Jaczewski Franciszek, ks. bp 144
Janiszewski J. zob. Janiszewski Józef
Janiszewski Józef, ks. 264
Jankowski Czesław 265
Jantek z Bugaja zob. Kucharczyk Antoni
Jaskółka [pseud.] zob. Bukowiecka Zofia
Jeske-Choiński T. zob. Jeske-Choiński Teodor
Jeske-Choiński Teodor 266
- K. N. 267
Kaczkowski Zygmunt 268, 269
Kalinka Walery, ks. 270
Kaliski Fabian 145
Kant zob. Kant Immanuel
Kant Immanuel 271
Karoli Władysław 177
Knowles Lawrence F. zob. Knowles Lawrence Frederic
Knowles Lawrence Frederic 272
Kochanowski Jan 273, 274, 275, 276, 277
Konarski Stanisław, ks. 146
Kondratowicz Ludwik 178
Konopnicka M. zob. Konopnicka Maria
Konopnicka Maria 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185
Kończyc T. [pseud.] zob. Grot-Bęczkowski Alfred
Korzeniowski Józef 278
Kotliński Florentyn 47, 123, 124
Kraśniński Zygmunt 147, 279
Kucharczyk Antoni 186
- Kuraś Ferdynand 187, 188, 189, 190
Kutrzeba Stanisław 100, 109, 112, 117
Kwiatkowski Antoni, ks. 97
- Legatowicz zob. Legatowicz Ignacy
Legatowicz Ignacy 280
Lenartowicz Teofil 281
Liebelt Karol 282, 283, 284
Ligocki Edward 191
- Łubieńska Teresa 28
- Mazurkiewicz Józef 335
Mączka Józef 192
Mączka Juliusz 193
Mączka Juliusz zob. Mączka Juliusz
Mercier zob. Mercier Desiré-Joseph
Mercier Franciszek Józef zob. Mercier Desiré-Joseph
Mercier Desiré-Joseph, ks. kard. 148, 285
Michelet zob. Michelet Jules
Michelet Jules 286
Mickiewicz Adam 149, 194, 287
Minasowicz zob. Minasowicz Józef Dionizy
Minasowicz Józef Dionizy 288, 289
Mirabeau zob. Mirabeau Honoré Gabriel Riqueti de
Mirabeau Honoré Gabriel Riqueti de 290
Miriam-Przesmycki [pseud.] zob. Przesmycki Zenon
Mirski Józef 195
Moniuszko Stanisław 150
Morawski Franciszek 291
Morley zob. Morley John
Morley John 292
Moszczeńska I. 102
Müller 293
- Niedbalski Aleksander 295
Niemcewicz J. Ursyn zob. Niemcewicz Julian Ursyn

- Niemcewicz Julian Ursyn 196
Nowak K., ks. 197
Nowowiejski, bp 88
- Okołów Janina zob. Podhorska-Okołów
Janina
Oppman Artur 198, 199, 201, 202, 203,
204
Osiński zob. Osiński Ludwik
Osiński Ludwik 296, 297
- Pietkiewicz Antoni 205, 206
Pitagoras 298
Pius XI, papież 151
Pius Jedenasty zob. Pius XI
Plutarch 299
Pług Adam [pseud.] zob. Pietkiewicz
Antoni
Podhorska-Okołów Janina 207
Poniatowski Józef, król Polski 152
Pol zob. Pol Wincenty
Pol Wincenty 208, 209, 210
Poznański Antoni 16
Prokop, o. kapucyn 81
Prószyński Tadeusz 153
Przesmycki Zenon 300
- Radowiecki Andrzej, ks. 301, 302
Relidzyński Józef 211, 212, 213, 214, 215
Reymont Władysław 154, 303, 304, 305,
306, 307
Rogowski H. 216
Rokicki Piotr 217
Roosevelt zob. Roosevelt Franklin Delano
Roosevelt Franklin Delano 308
Ruskiewicz Kazimierz, abp 155
Rydel Lucjan 309
- Sarolea Charles 98, 99
Sawicki Jan, dr 156
- Seneca 311
Seneka zob. Seneca
Seume zob. Seume Johann
Seume Johann 312
SeveryMekin L. 313
Sienkiewicz Henryk 94, 157, 218
Skarga Piotr, ks. 71, 314, 315, 316, 317
Słoński Edward 219, 220
Słowacki Juliusz 49
Stachyra Andrzej 341
Stanisław Kostka, św. 70
Staszic Stanisław, ks. 119
Stefan Batory, król Polski 116
Supiński Józef 318, 319
Szymański Władysław 222
Szmigielski Jan, ks. 148
- Śniadecki Jędrzej 320
- Tarnowski Stanisław 321
TowbridgeTownsend J. zob. Towbridge-
Townsend John
TowbridgeTownsend John 322
- Ujejski Kornel 223, 224, 225, 226
- Waterman Nixon 227
Wieniawski Julian 228
Witwicki S. zob. Witwicki Stefan
Witwicki Stefan 229
Włademski 342
Wojciech, św. 81
Wojciechowski Stanisław 158
Wolski Kalikst 323
Woyczyński K. zob. Woyczyński Kazi-
mierz
Woyczyński Kazimierz 230
- Zaleska Z. 89